

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas valdes priekšsēdētājs Rolands Feldmanis: „Obligāta prasība ilgtspējas ziņojumu sagatavošanā no Latvijas uzņēmumiem ik gadu izsūknēs vismaz trīs līdz sešus miljonus eiro bez jebkādas ekonomiskās jēgas, jo palielina izmaksas, taču tas būs labs papildu naudas avots visāda veida ekspertiem, datu verificētājiem.”

Ilgtspējas ziņojums no ekonomikas izņems daudzus mīljonus eiro

Prasība uzņēmumiem obligāti sagatavot ilgtspējas ziņojumus atbilstoši Eiropas ilgtspējas standartam, kas iekļauj vides, sociālās atbildības, cilvēktiesību un dažādus pārvaldības aspektus, vidēji vismaz par 3 līdz 5 miljoniem eiro palielinās izmaksas, tādējādi samazinās konkurētspēju, vienlaikus tas atspoguļosies preču pakalpojumu cenās patērētājiem

Teksts **Māris Ķirsons**

Foto **Kristaps Kalns/Dienas mediji**

To

intervijā *Dienas Biznesam* stāsta Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas valdes priekšsēdētājs **Rolands Feldmanis**. Viņaprāt, pašreizējos sarežģītajos ģeopolitiskajos

apstākļos un faktiskās recesijas situācijā papildu izmaksu paugstināšana ir nepieņemama greznība, kurai nebūs taustāmas jēgas, bet tieši pretēji -biznesam atņemta nauda investīcijām, bez kurām nav iespējama izaugsme.

Kāda ir situācija ar Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas prasību izpildi?

Pretīga. Kāpēc? Tāpēc, ka īsti neviens vairs nespēj pateikt, kā rīkoties, jo no vienas puses prasības ir spēkā un tās ir jāpilda, no otras puses jau ir izskanējusi iecere tās mainīt. Pirmsākums

ir meklējams 2023. gada 5. janvārī, kad spēkā stājās Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. decembra direktīva, ar kuru tika mainīti nosacījumi attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu. Šo jauno prasību ieviešanai dalībvalstīs noteikts termiņš – 2024. gada 6. jūlijs. Savukārt Latvijā 2024. gada 26. septembrī Saeimā pieņemts Ilgtspējas informācijas atklāšanas likums un ar to saistītie grozījumi Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā, Grāmatvedības likumā, Finanšu instrumentu tirgus likumā, Kredītiestāžu likumā, Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas likumā, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likumā, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumā, Privāto pensiju fondu likumā, Revīzijas pakalpojumu likumā. Proti, šie normatīvie akti paredz, ka prasība gada pārskata vadības ziņojumā ietvert ilgtspējas ziņojumu no 2024. gada 1. janvāra attieksies uz uzņēmumiem, kuriem jā sagatavo nefinanšu ziņojumi, turklāt tiem ir sabiedriskās nozīmes struktūras ar vairāk nekā 500 darbiniekiem. Būvēbā tas nozīmē, ka 2025. gadā tādu ziņojumu par aizvadīto gadu gatavos tikai daži uzņēmumi Latvijā. Savukārt prasība gada pārskata vadības ziņojumā ie-

PEUGEOT RIFTER SĀKOT AR €24300

M1, N1; BENZĪNS, DĪZELIS, 100% ELEKTROMOBILIS
LĪDZ PAT 7 VIETĀM! ACTIVE, ALLURE UN GT APRĪKOJUMS
AMSERV KRASTA RĪGĀ, KRASTA 66

Peugeot Rifter BlueHDi 100 GMT vides dati (WLTP): 5.9l/100 km; CO₂ izmeši 153 g/km
Akcija 03.03. – 31.03.2025, vai kamēr auto ir noliktavā. 6707 8000; krasta@amserv.lv

AMSERV

vert ilgtspējas ziņojumu no 2025. gada 1. janvāra (jāiesniedz 2026. gadā) attieksies uz uzņēmumiem, kas atbilst diviem no trīs lielumiem – vidējais darbinieku skaits 250, neto apgrozījums 50 milj. eiro, bilances kopsumma 25 milj. eiro, savukārt par 2026. gadu (jāiesniedz 2027. gadā), kas atbilst diviem no trīs lielumiem – vidējais darbinieku skaits 50, neto apgrozījums 10 milj. eiro, bilances kopsumma 5 milj. eiro, bet savukārt par 2028. gadu (jāiesniedz 2029. gadā) būtībā visām pārējām Latvijā reģistrētajām filiālēm, kuru reglamentē trešās valsts tiesību akti, ja šo filiāļu neto apgrozījums iepriekšējā pārskata gadā bilances datumā pārsniedz 40 milj. eiro un ja šīs trešās valsts sabiedrības neto apgrozījums grupas līmenī Eiropas Savienībā secīgi divus pārskata gadus pēc kārtas bilances datumā pārsniedz 150 milj. eiro.

Lai arī normatīvos prasība par gada pārskatos publiski pieejamu un salīdzināmu informāciju, lai izprastu uzņēmuma darbības ietekmi uz tādiem ilgtspējas jautājumiem kā vide, sociālā joma, cilvēktiesības un pārvaldības faktori un informācija, kā ilgtspējas jautājumi ietekmē tā attīstību, darbības rezultātus un stāvokli, juridiski – teorētiski – attiecas tikai uz nosacīti lieliem

Var jau Eiropas un Latvijas politiķi un ierēdņi skandināt, ka ilgtspējas ziņojums gada pārskatā jāsapatavo tikai ļoti lieliem uzņēmumiem, tomēr, lai to izdarītu, viņiem jāievāc dati no ikviena mazā audzētāja, ražotāja, kas nozīmē, ka attiecīgie parametri ir jāiegūst pilnīgi visiem ķēdes dalībniekiem, kaut arī tiem nav pienākums datus atspoguļot gada pārskatā.

uzņēmumiem, taču realitātē šādu atskaišu sagatavošana skar būtībā teju vai pilnīgi visus lauksaimniekus, kaut arī lielākajam vairumam nekas tāds nav jāatspoguļo savā gada pārskatā.

Kā to saprast – juridiski nav jāgatavo, bet praktiski tāpat jāgatavo?

Gan Eiropas, gan Latvijas politiķi un institūciju ierēdņi nemitīgi atkārto un pat normatīvos ieraksta, ka ilgtspējas ziņojums kā daļa no uzņēmuma gada pārskata, kas jāiekļauj šā uzņēmuma vadības ziņojumā, jāsapatavo tikai uzņēmumiem, kuru apgrozījums ir mērāms daudzos miljonos, taču realitātē ir cita. Piemēram, Latvijas un arī citu valstu lauksaimnieki ir sava veida piegāžu ķēdes pats sākums, un, tā kā tirgotājiem un ražotājiem ir jābūt izsekojamām piegāžu ķēdēm, tad ir samērā loģiski, ka tajās iesaistītajiem būs jābūt gataviem sniegt atbilstošas ziņas. Faktiski tieši caur piegāžu ķēdēm būtībā arī tie uzņēmumi, uz kuriem direktīvas prasības neattiecas, savā ziņā būs (jau ir) spiesti sniegt visa veida informāciju un pildīt prasības, kuras gada pārskatā nav jāatspoguļo. Vai šādā gadījumā neradīsies kuriozi, ka, piemēram, Latvijas lauksaimnieks nespēj sniegt prasītos datus pārstrādātājam vai tirgotājam un tas savukārt vietējā piegādātāja vietā izvēlas analoga produkta piegādātāju ārvalstīs? Kurš prasītās ziņas spēj sniegt? Tas ir ļoti nozīmīgs jautājums, uz kuru nav atbildes, jo risks pastāv, ka šī iemesla dēļ vietējie var palikt ārpus lielo piegāžu sistēmām ar visiem no tā izrietošajiem biznesa ilgtspējas riskiem. Pašlaik jebkurš var ieiet Latvijā esošajā lielveikalā un palūkoties uz vairāku produktu cenu zīmēm un tajās norā-

dīto CO₂ izmešu daudzumu, kurš radies attiecīgā produkta ražošanas un piegādes ceļā līdz veikala plauktam. Kā to var citādi dabūt gatavu, ja vien tirgotājs neprasītu visam ķēdes posmam, sākot no audzētāja līdz pārstrādātājam un loģistikas nodrošinātājam, CO₂ izmešu apjomu. Tātad juridiski, piemēram, kartupeļu audzētājam gada pārskatā nekādu prasību par Ilgtspējas ziņojumu sagatavošanu atbilstoši ES ilgtspējas ziņošanas standartiem nav, bet, ja viņš piegādā savu produkciju lielveikalu ķēdei ar miljardu eiro lielu neto apgrozījumu un 500 darbiniekiem, tad tā no viņa paprasīs būtībā teju vai tieši to pašu informāciju, kas būtu nepieciešama gada pārskatā, kura juridiski gan netiek prasīta. Vai šo faktu gan Eiropas, gan Latvijas politiķi un institūciju ierēdņi nezina, nesaprot vai izliekas, ka nekas tāds nav zināms, taču būtībā prasība lielajiem to izpildīt pastarpināti nozīmē to izpildi arī vidējiem un mazajiem uzņēmumiem Latvijā un ne tikai. Jo, lai to nepildītu, tas nozīmē, ka kartupeļi jāpārdod patērētājam, kam normatīvi neprasa attiecīgu ziņojumu sagatavošanu. Jā, tas ir iespējams, taču ļoti šaurā segmentā. Nav saprotams, kāpēc šādas sistēmas ieviešanu atļāva Latvijas un arī citu, jo īpaši jauno, ES dalībvalstu valdības? Nesaprata? Nezināja? Vai rīkojas apzināti pret savā zemē strādājošo, it īpaši mazo kompāniju straujāku izaugsmi un ātrāku attīstības tempu, kas savā ziņā ir izdevīgi lielajiem konkurentiem? Jautājumu ir vairāk nekā atbilžu. Vēl jo vairāk, ja ir jautājumi par iesniegto datu kvalitāti, to atbilstību realitātei un arī attiecīgu verifikāciju.

Kā to saprast?

Direktīva paredz, ka uzņēmums ziņos par ilgtspēju, ņemot vērā 12 ESRS (*European Sustainability Reporting Standards*) standartos noteiktos kritērijus. Pēc diviem no standartiem – *ESRS 1* (pamata prasības) un *ESRS 2* (pamata informācijas atklāšana) – informācija mērķuzņēmumiem būs jāsniedz obligāti. Standarti ir iedalīti trīs ilgtspējas jomās, nosakot būtiskos ilgtspējas aspektus vides, sociālajā un pārvaldības jomā. Vides sadaļā – klimata pārmaiņas, piesārņojums, ūdens un jūras resursi, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, resursu patēriņš un aprites ekonomika, sociālajā sadaļā – darbinieki, darbinieki piegādes ķēdē, ietekmētās kopienas, patērētāji un gala lietotāji, kā arī pārvaldības segmentā. Jā, uzņēmumiem ir teorētiska iespēja par vienu vai otru ilgtspējas aspektu informāciju nesniegt, taču šāda pozīcija būs jāpaskaidro. Jāņem vērā, ka uzņēmumam

būtu jāspēj *atbildēt* uz klimata pārmaiņu radītajām problēmām, izstrādājot zaļās ekonomikas pārejas plānus, kuros teorētiski būtu jānosaka, kā uzņēmums pielāgosies, pasaulei pārejot uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Cēli, skaisti plāni, kaut arī ne Latvijas un pat ne visas Eiropas Savienības kompāniju emisiju samazināšana līdz nullei būtībā pasaules klimatu neizglābs, jo visas Eiropas devums pasaules kopējā emisiju *bankā* ir mērāms ar viencipara skaitli. Vienlaikus ir jautājumi par attiecīgos ilgtspējas ziņojumos ietveramo datu avotu un jo īpaši to ticamību un atbilstību reālajiem apstākļiem, nevis pieņēmumiem, kuri savukārt balstīti uz kārtējiem pieņēmumiem. Lauksaimniecības produkcija ir un būs viena no ietekmes aprēķināšanai sarežģītākajām sfērām. Proti, ikviens lauksaimnieks var atskaitīties, ko viņš ir pircis un lietojis, bet diemžēl viņš nevarēs atbildēt un pierādīt savas produkcijas ražošanai izmantotās zemes CO2 emisijas, jo tādu datu vienkārši nav vai to iegūšana prasa ilgu laiku un resursus. Tas nozīmē, ka vai nu jātērē milzīgi resursi, lai šādas konkrētās zemes emisijas apmērus iegūtu, vai arī ir jāvadās pēc pieņēmumiem. Un vēl jau jāņem vērā, ka augsne pat vienam zemniekam varbūt ļoti dažāda vienā un tajā pašā vietā. Jā, ir Latvijas augšņu karte, bet teikt, ka ikvienam laukam ir precīzais CO2 emisiju apjoms, nav pamata. Tas nozīmē, ka praksē, mēģinot rēķināt CO2 pēdu, nākas secināt, ka precīzu datu nav vai arī tie ir nepilnīgi, tāpēc jāizmanto kaut kādi pieņēmumi, balstoties uz kaut ko, piemēram, uz starptautiskajās datubāzēs pieejamo informāciju. Bet tas nozīmē, ka attiecīgie dati ir verificējami, taču tie nav atbilstoši konkrētajai zemei un tās emisiju apmēram, tādējādi iegūtie dati nav ne graša vērti un tie būtībā nav izmantojami nedz kontrolei par kaut kādu reālu siltumnīcu gāzu emisijas samazinājumu, nedz arī kādas ES kopējās un dalībvalstu jaunās politikas izstrādei. Tas nozīmē vairāk papīra smērēšanas bez jebkādas reālas atdeves, bet vienlaikus atsevišķas jaunas nosacītu liekēžu piebarošanas sistēmas radīšanu, kas izmaksās miljoniem eiro.

Cik tad tiek lēstas attiecīgās sistēmas izveides un uzturēšanas izmaksas?

Tas ir pamatīgs slogs būtībā visam biznesam, jo pat pēc Eiropas Komisijas aplēsēm Latvijas kompānijām tās ieviešana izmaksās minimums vismaz 3 milj. eiro, iespējams, ka vajadzība pēc zināšanām un līdz ar to attiecīgu speciālistu piesaiste, lai izveidotu attiecīgu sistēmu

uzņēmumā un arī panāktu nepieciešamo datu saņemšanu no mazajiem sadarbības partneriem, šīs izmaksas dubultos. Tāpat jāņem vērā, ka uzņēmumiem, kuriem būs jāsaņem attiecīgais ilgtspējas pārskats, būs vajadzīga konkrēto datu verifikācija, kuru, visticamāk, sniegs sertificēti vērtētāji, kuru pakalpojumi diez vai būs lēti. Un jāņem vērā, ka uzņēmumam par savu ilgtspēju būs jāziņo, ņemot vērā vairāk nekā 10 standartos noteiktos kritērijus. Standarti ir iedalīti trīs jomās, nosakot būtiskos ilgtspējas aspektus vides, sociālajā un pārvaldības jomā. Tas ir milzīgs darba apjoms, jo īpaši, ja nav attiecīgas sistēmas, nav datu, turklāt tās ir izmaksas, lai attiecīgos datus iegūtu, radītu sistēmu, kā arī apmaksātu un pārlicinātu gada pārskatu auditoru par sagatavotā ilgtspējas pārskata atbilstību realitātei. Būtībā ir radītas jaunas darba vietas visādu datu verificētājiem, kas tikai palielinās reālā ražošanas sektora izmaksas, kas, piemēram, lauksaimniecības produkcijas ražotāju kontekstā nozīmē – pārtika kļūs dārgāka, jo kaut kur šīs attiecīgās izmaksas būs jāiekļauj. Var jau cerēt, ka šīs izmaksas nāksies *norīt* zemniekiem, pārtikas pārstrādātājiem uz savas peļņas rēķina, taču tas nozīmēs ne tikai zemāku konkurētspēju, bet arī mazāk naudas investīcijām, kuras attīstībai ir vitāli nepieciešamas. Jā, varbūt, ja visā ES vienādi un vienlaicīgi piemēros visas šīs ilgtspējas ziņošanas prasības, tad vismaz Eiropas Savienības iekšējā tirgū šī konkurētspēja netiks būtiski iedragāta. Taču jautājums, vai, piemēram, šādas prasības tiks attiecinātas uz to pašu Ukrainā ražoto produkciju vai tās ražošanai nepieciešamo produktu audzēšanu. ES tā kā ir nedaudz *pamodusies* šajā jautājumā un piedāvā to mainīt.

ĒNU DIENA

JA Latvia

IESKATIES
NĀKOTNĒ

4. APRĪ
LIS

SKOLĒN, IESKATIES NĀKOTNĒ, PIEDALIES ĒNU DIENĀ!

JA Latvia

A member of JA International

ATBALSTA:

FONDS AUGT

INFORMATĪVAIS ATBALSTS:

Delfi inbox.lv Diena dienas **bizness**

LETA eht **3**group Clear Channel

Būtībā ir radītas jaunas darba vietas visādu datu verificētājiem, kas tikai palielinās reālā ražošanas sektora izmaksas, kas, piemēram, lauksaimniecības produkcijas ražotāju kontekstā nozīmē – pārtika kļūs dārgāka, jo kaut kur šīs attiecīgās izmaksas būs jāiekļauj.

Ko ES plāno jau mainīt ilgtspējas ziņošanas kontekstā?

2025. gada 26. februārī Eiropas Komisija ir pieņēmusi jaunu priekšlikumu paketi ES noteikumu vienkāršošanai. Proti, ziņošanas prasības uzņēmumiem, uz kuriem pašlaik attiecas korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanas direktīva un kuriem ir jāsniedz ziņas no 2026. vai 2027. gada, tiks atliktas par diviem gadiem (līdz 2028. gadam). Turklāt ilgtspējas ziņu sniegšanas pienākumus plāno attiecināt uz lielākajiem uzņēmumiem, kuriem, visticamāk, būs vislielākā ietekme uz cilvēkiem un vidi, un nodrošināt, ka lieliem uzņēmumiem piemērojamās ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības neapgrūtinā mazākus uzņēmumus to vērtības ķēdēs. Pašreiz Eiropas Komisija ir pieņēmusi jaunu priekšlikumu kopumu, kas nosaka, ka visi uzņēmumi ar darbinieku skaitu līdz 1000 un 50 miljonu eiro apgrozījumu būs ārpus CSRD darbības jomas. Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem attiecas CSRD (ar vairāk nekā 1000 darbiniekiem un vairāk par 50 miljonu eiro apgrozījumu), Komisija pieņems deleģēto aktu, lai pārskatītu un vienkāršotu spēkā esošos ilgtspējas ziņošanas standartus (ESRS). Ar ierosinātajiem CSRD noteikumiem tiek izveidota atkāpe uzņēmumiem, kuros ir vairāk

nekā 1000 darbinieku un kuru apgrozījums ir mazāks par 450 miljoniem eiro, padarot taksonomijas ziņošanu par brīvprātīgu, kā arī lielāks uzsvars tiks likts uz pārejas finansējumu, ieviešot iespēju ziņot par daļēju taksonomijas saskaņošanu. Var jau priecāties, ka Eiropas Komisija pēdējā brīdī saprata ieviešamo prasību čika efektu, tomēr jautājumi jau tik un tā nekur nav pazuduši, jo, prasībai paliekot spēkā, kaut vai šiem superlielajiem uzņēmumiem, lai viņi to spētu izpildīt, visas prasības un atskaites tik un tā ir jāiesniedz primārās pārtikas ražotājiem un arī tās pārstrādātājiem, ja vien produktu vēlēšies realizēt lielveikalu ķēdēs, nevis mazajos veikalos. Diemžēl, bet atkal pašu būtību Eiropas lielās politikas veidotāji nesaprot vai izliekas, ka nesaprot.

Par šiem nozīmīgajiem jautājumiem bija Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas un Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektora Kaspara Gorkša tikšanās, kuras laikā pārrunāja grozījumus Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvā (CSRD), Korporatīvās ilgtspējas uzticamības pārbaudes direktīvā (CSDDD), Oglekļa emisiju pielāgošanas mehānismā (CBAM) un *InvestEu* regulā. Pārrunājam direktīvu ieviešanas statusu, Tieslietu ministrijas un Ārlietu ministrijas nostāju, kā arī vienojāties par kopīgām aktivitātēm saistībā ar Eiropas Savienības prasību ieviešanu Latvijā. Secinājumi: nepieciešams stingrāk noteikt Latvijas pozīciju par labu priekšlikumiem, jo ne visas organizācijas atbalsta šādu priekšlikumu ieviešanu Latvijā, kā arī vajag plašāk sabiedrībai skaidrot par minēto direktīvu lietderību, tāpat arī par izmaksām, kas ir saistītas ar šādu prasību ieviešanu ne tikai lauksaimniekiem, to kooperatīvajām sabiedrībām, pārtikas rūpniecības uzņēmumiem. Būtībā Latvijas pozīcijai būtu jābūt ļoti vienkāršai – visas šīs prasības ir attiecināmas uz trešajām valstīm, kuras nav ES dalībvalstis un kuras savu produkciju vēlas piegādāt

ES kopīgajam tirgum, taču šādu prasību attiecināšana uz ES strādājošajiem lauksaimniekiem, pārtikas ražotājiem ir nepamatota, jo viņiem jau tāpat ir jāpilda visas būtībā paaugstinātās prasības, kuras jau tā paaugstina ražošanas izmaksas un samazina konkurētspēju, jo īpaši trešo valstu noieta tirgū. Vārdos gan Eiropas Komisija, gan Eiropas Parlaments un arī Latvijas valdība nemitīgi stāsta par konkurētspējas veicināšanu, kaut arī darbos ir pilnīgi pretēji.

Tad ES plāno mainīt prasības, bet Latvija turpinās izpildīt?

Pašlaik ir šāda situācija, jo sabiedriskās nozīmes struktūrām ar vairāk nekā 500 darbiniekiem Latvijā neviens nav atcēlis prasību jau par 2024. gadu savā gada pārskatā sagatavot ilgtspējas ziņojumu. Jā, pārējiem uzņēmumiem ir nosacīts gada vai divu *handikaps*, un pat ja ES struktūras nolems šo pārejas posmu pagarināt par diviem gadiem, tad tik un tā būs jautājums, ko prasa Latvijas normatīvie akti. Vai tad lielveikalos pie produktiem vairs netiks izvietota norāde, cik tā ražošanā un transportēšanā ir radīts CO₂? Ja prasība tiek saglabāta, tad būtībā nav nekādas nozīmes, ko prasa vai neprasa Latvijas vai ES normatīvi, jo tos tik un tā pieprasīs lielle spēlētāji – mazumtirdzniecības ķēžu operatori. Jāņem vērā, ka ilgtspējas ziņojums var būt būtisks arguments, lai uzņēmums varētu saņemt aizdevumu savu ieceru īstenošanai, kā arī jaunu darījumu (produktu pircēju) pieprasīšanas būtisks kritērijs.

Ko par šo situāciju domā citu zemju – Lietuvas, Igaunijas, Vācijas – lauksaimnieki?

Ir neizpratne par to, ko un kāpēc dara nacionālās valdības un ES struktūras kopumā, taču vienlaikus lielākās Eiropas lauksaimnieku organizācijas par savām bažām ir pietiekami skaļi informējušas gan vienkāršos patērētājus, gan arī Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta vadību. Vienlaikus šīs prasības vissāpīgāk skar tieši Latvijas lauksaimniekus, jo mūsu valsts zemniekiem ir zemākais tiešo maksājumu (eiro par hektāru) līmenis Eiropas Savienībā, turklāt Latvijā kopējā lauksaimniecības izlaide uz vienu hektāru ir viena no zemākajām Ei-

ropas Savienībā – tikai 1 084 eiro/ha, kas ir 35% no ES vidējā rādītāja. Diemžēl lauksaimniecības produkcijas cena pa nozarēm Latvijā ir zemāka nekā Eiropas Savienībā, savukārt lauksaimniecības **resursu cenas** būtiski neatšķiras vai svārstās (elektrība). Izņēmums ir darbaspēka izmaksas, kas Latvijā ir būtiski zemākas. Kopumā, lai radītu vienu eiro lauksaimniecības produkcijas, Latvijā salīdzinājumā ar Eiropas Savienību ir ievērojami lielākas izmaksas, radot zemāku rentabilitāti, kas negatīvi ietekmē lauksaimnieku ienākumus, jo viena eiro vērtas produkcijas saražošanai Latvijā iztērē vairāk (0,95 eiro) nekā vidēji ES (0,81 eiro).

Varbūt ilgtspējas ziņojums un vēlme samazināt CO₂ izmešus ļauj pašmāju ražotājiem būt konkurētspējīgākiem publiskajos iepirkumos salīdzinājumā ar importēto ārvalstu analoģo produktu?

Gribētos, lai tā būtu realitāte, taču šodien ir virkne iepirkumu, kuri tiek dēvēti par *zaļajiem*, taču tajos tik un tā bieži vien virsroku gūst importētās produkcijas piegādātāji, tādējādi noteikta grupa Latvijas patērētāju atbalsta ražotājus ārvalstīs un līdz ar to arī attiecīgās darba vietas un nodokļu maksājumus. Nenoliedzami, ja salīdzina to pašu kartupeļu kilogramu, kurš uz attiecīgo patēriņa vietu Latvijā atvests no netālu (piemēram 10 vai 20 km attālumā) esoša audzētāja ar no 100 vai 500 km attālos Lietuvas vai Polijas atvesto, tad loģiski, ka pašmāju audzētāja produktu transportēšanai patērētais CO₂ būs ievērojami mazāks, taču pašlaik diemžēl nāksies secināt, ka minētais apsvērumš īsti nestrādā. Un te nu ir pietiekami daudz, ko darīt, vēl jo vairāk, ja pārtika ir vajadzīga un nodrošinājums ar to ir svarīgs drošības elements.

Ir jau arī vēl kāds aspekts, proti, pie vienādiem ražošanas CO₂ izmešu apjomiem transporta CO₂ izmešu apjoms ietekmēs, cik tālu Latvijā saražoto pārtiku (un ne tikai) varēs aizvest un kā tas atspoguļosies tās cenrādī attiecīgās valsts veikalā. Vienlaikus ir plāni vest liellopu gaļu tūkstošiem kilometru attālumā, piemēram, no Dienvidamerikas uz Eiropu, kaut arī tas nav īsti ekonomiski un arī ekoloģiski adekvāti, jo tādējādi paaugstinām CO₂ izmešu apjomus, kaut arī vēlamies tieši pretēji.

Konference AKNAS – ENERĢIJAS LABORATORIJA

Multidisciplināra pieeja aknu slimību diagnostikai un ārstēšanai

2025. gada 11. aprīlis
ATTA CENTRE

Vairāk: konferences.db.lv

